

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1846-1903

Γεώργιος Αυγουστίδης

Είχα την τύχη πρόσφατα να πέσουν στα χέρια μου μερικά αρχεία ιδιωτών, που περιέχουν αρκετά έγγραφα. Από τα έγγραφα αυτά ξεχώρισα δέκα και τα δημοσιεύω, γιατί νομίζω ότι παρουσιάζουν κάποιο ενδιαφέρον. Το πρώτο έγγραφο βρέθηκε στα χέρια συγγενικού μου προσώπου και αφορά μάλιστα μακρινό πρόγονό μου, που ήταν χρόνια ιερέας στο ναό του Αγίου Αθανασίου του Κάστρου. Προέρχεται από τη γραμματεία της μητρόπολης Μαρωνείας και είναι γραμμένο με τη συνηθισμένη εκκλησιαστική γλώσσα της εποχής εκείνης. Ο μητροπολίτης Μαρωνείας Κύριλλος, ενώ απολύει τον παπά Ιωάννη από το ναό του Αγίου Αθανασίου στις 19 Μαΐου 1846, ύστερα από αίτησή του, ταυτόχρονα του δίνει την εξουσία να ιεουργεί στο νέο μέρος που θα πάγει, αφού βέβαια θα έχει και τη συναίνεση του κατά τόπου αρμόδιου αρχιερέα. Όλα τα υπόλοιπα έγγραφα προέρχονται από το αρχείο της παλιάς μαριώτικης οικογένειας Δρακόντη. Το αρχείο αυτό φυλαγόταν σε παλιό σπίτι που γκρεμίστηκε πρόσφατα. Ο συνάδελφος Γιώργος Μαυρομάτης το διέσωσε από βέβαιη καταστροφή. Το παραπάνω αρχείο περιλαμβάνει 40 περίπου έγγραφα κι ευχαριστώ τον κ. Γιώργο Μαυρομάτη που το έθεσε στη διάθεσή μου κι επέτρεψε τη δημοσίευσή του.

Από τα εννιά έγγραφα του αρχείου Δρακόντη που δημοσιεύουμε το παλιότερο είναι εκείνο που συντάχτηκε στις 5 Απριλίου 1853 και αναφέρεται στην αγορά των μεριδίων του κήπου και του πλοκού που πραγματοποίησε ο Γεώργιος Δρακόντης από το Μαυρουδή Κυπαρίσση και τ' ανήψια του. Το έγγραφο περιέχει χαρακτηριστικές θασιτίκες λέξεις, όπως μιράδια = μερίδια, κόχη, πέργυρος κλπ. Ακολουθεί η δημοσίευση της επιστολής του προηγούμενου της μονής Ξηροποτάμου Διονύσιου, που είναι γραμμένη στις 12 Οκτωβρίου 1862. Σ' αυτήν αναφέρεται ότι ο γιος του παραλήπτη της επιστολής θα εισαχθεί από το Διονύσιο στο ελληνικό σχολείο που λειτουργούσε τότε στο Άγιον Όρος. Πρόκειται βέβαια για την περίφημη Αθωνιάδα Σχολή που βρισκόταν στις Καρυές. Η πληροφορία αυτή είναι πολύτιμη, γιατί

βλέπουμε ότι Θάσιοι μαθητές κατέφευγαν και φοιτούσαν στην Αθωνιάδα Σχολή, όταν δεν υπήρχαν άλλα ελληνικά σχολεία σε πλησιέστερα μέρη. Αργότερα, στα τέλη του περασμένου και στις αρχές του αιώνα μας, θα συναντήσουμε Θάσιους μαθητές στα γυμνάσια της Καβάλας, τῶν Σερρών, της Θεσ/νίκης, του Τσοτυλίου, της Σύρου, του Πειραιά κ.α. Αυτή την εποχή όμως φαίνεται ότι μόνο η Αθωνιάδα εξυπηρετούσε τους Θάσιους. Ἄλλωστε βοηθούσε σ' αυτό και η στενή οικονομική σχέση που υπήρχε ανάμεσα στη Θάσο και στο Ἅγιον Ὄρος. Μεγάλες οικογένειες προκρίτων της Θάσου διατηρούσαν στενούς δεσμούς με τα μοναστήρια του Αγίου Ὄρους. Με τον τρόπο αυτό πετυχαίνονταν ένα είδος αλληλοεξυπηρέτησης. Από τη μια μεριά οι μονές εξασφάλιζαν τα συμφέροντά τους στη Θάσο με πρόσωπα ντόπια, ευηπόληπτα και ισχυρά, από την άλλη οι ντόπιοι πρόκριτοι κατέφευγαν στις μονές, όταν αντιμετώπιζαν οικονομικές δυσκολίες.

Το τέταρτο έγγραφο που δημοσιεύουμε είναι ένα δανειστικό ομόλογο 2.000 γροσίων που έπρεπε να εξοφληθεί μέσα σ' ένα χρόνο ήτοι στις 23 Απριλίου 1872, ενώ το πέμπτο έγγραφο είναι μια επιστολή που στέλνει από την Κωνσταντινούπολη στις 15 Ιουνίου 1885 ο Δημήτρης Δρακόντης στον αδελφό του Βαγγέλη. Ανάμεσα στις άλλες πληροφορίες που μας δίνει η επιστολή αυτή είναι και η είδηση ότι υπάρχει η αυστριακή πόστα που εκτελεί τη θαλάσσια συγκοινωνία Καβάλας-Κωνσταντινούπολης. Η Καβάλα τότε ήταν ένα μεγάλο εξαγωγικό λιμάνι κι ένας βασικός σταθμός για το πλοίο της αυστριακής εταιρείας που ανέλαβε να εξυπηρετήσει το ταχυδρομείο όλης της θαλάσσιας γραμμής που ένωνε την Τεργέστη με την Κωνσταντινούπολη. Το έκτο έγγραφο είναι ένα δανειστικό ομόλογο του 1893 και αποδεικνύει τις τραπεζικές δραστηριότητες της εκκλησίας¹. Ο δανεισμός από την εκκλησία γινόταν συνήθως την ημέρα του Αγίου Γεωργίου και ο τόκος κυμαινόταν γύρω στα 12%. Τα υπόλοιπα τέσσερα έγγραφα που δημοσιεύουμε είναι επιστολές που στέλνει από την Κωνσταντινούπολη το 1893, 1899 και 1903 ο Δημήτριος Δρακόντης στ' αδέρφια του Βαγγέλη και Ελένη. Οι επιστολές αυτές είναι ενδιαφέρουσες, γιατί περιέχουν και βιογραφικά στοιχεία και ιστορικές πληροφορίες. Η πρόσκληση των συγγενών και η ανάληψη των εξόδων του ταξιδιού τους δείχνουν ότι ο Δημήτρης Δρακόντης είχε αποκτήσει κάποια οικονομική άνεση. Ἄλλωστε στο γεγονός τούτο συνηγορεί και το έντυπο χαρτί που χρησιμοποιεί και η προσωπική σφραγίδα που διαθέτει². Η μυνεία που

1. Βλ. Κωνσταντίνου Ι. Χιόνη, Η συμβολή της εκκλησίας στην κοινωνική περίθαλψη των ορφανών της Θάσου κατά τους τελευταίους αιώνες της τουρκοκρατίας, «Η Καβάλα και η περιοχή της. Α' Τοπικό Συμπόσιο», Θεσ/νίκη 1980, σ. 487-488.

2. Ο Δημήτριος Δρακόντης σφραγίζει την επιστολή που στέλνει στην αδελφή του

γίνεται πάλι στη δικαστική απόφαση που είχε εκδοθεί στα χρόνια του Μουσταφά Βέη³ μας θυμίζει την εποχή που δικάζε το Γενικό Συμβούλιο και όχι το Πρωτοδικείο Θάσου.

Η γλώσσα των επιστολών είναι ανάμεικτη. Υπάρχουν πολλοί θασίτικοι ιδιωματισμοί που ενδιαφέρουν τους γλωσσολόγους. Τα ρήματα αντί για κατάληξη ω έχουν ου, αντί για μαι, μι, και στη θέση του ε μπαίνει πολλές φορές το ι. Ορθογραφήσαμε τα κείμενα των εγγράφων, ενώ αφήσαμε τις υπογραφές με την ανορθογραφία τους. Δεν πειράξαμε τα φωνητικά ούτε τα γραμματικά λάθη που οφείλονταν στη σύνταξη. Έτσι προτιμήσαμε ν' αφήσουμε τις λέξεις «της πατρίς», «αύβδομάδα», «ό αδελφό σας» κλπ. με κίνδυνο να παραξηγηθούμε. Πιστεύουμε όμως ότι έτσι έπρεπε να κάνουμε.

1

1846 Μαΐου 19

+ Διὰ τοῦ παρόντος ἀπολυτηρίου γράμματος τῆς ἡμῶν ταπεινότητος δηλοποιεῖται, ὅτι / ὁ ἐπιφέρων αὐτὸ αἰδεσιμότατος παπὰ κύρ Ἰωάννης ἀπὸ χωρίου Κάστρου τῆς / νήσου Θάσου καὶ τοῦ ὀρθοδόξου δόγματος ἔχεται καὶ βίου σεμονοῦ καὶ ἀδιαβλήτου ὑπολή/ψεως, καὶ ὅτι τῇ χάριτι τοῦ παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ πνεύματος κεχειροτόνητο / νομίμως καὶ κανονικῶς, κατὰ τὴν συμμαρτυρίαν τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ πατρὸς / καὶ ἄλλων ἀξιοπίστων ἀνδρῶν βαθμηδὸν παρ' ἡμῶν ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος / καὶ πρεσβύτερος ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου Ἀλεξαν/δρείας, τῷ ἐν τῇ πατρίδι, καὶ τελευταῖον ὅτι ἀπολύομεν αὐτὸν καὶ ἐξουσίαν δίδο/μεν, ὅπου ἂν ἀπέλθῃ, τὰ τῆς ἱεροσύνης ἀκωλύτως ἐπιτελεῖν, μετὰ καὶ τὰς κανο/νικῶς ἀδείας καὶ συναινέσεως τοῦ κατὰ τὸν ἀρχιερέως ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐδό/θη αὐτῷ εἰς πίστωσιν καὶ ἀσφάλειαν. Τὴν ἰθὺν Μαΐου αὐμστῶ / Ὁ Μαρωνεῖας Κύριλλος.—

2

1853 Απριλίου 5

» Διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν ὁμολογίας καὶ καθολι/κῆς ἀποδείξεως ἀποφαινό-

Ελένη στις 24-11-1903. Η σφραγίδα κάτω από τα αρχικά γράμματα του ονόματός του φέρει τη χρονολογία 1896.

3. Βλ. Αποστ. Ε. Βακαλοπούλου, *Ιστορία της Θάσου (1453-1912)*, έκδ. ΕΜΣ, Θεσ/νίκη 1984, σ. 141.

μεθα ἐμεῖς / ὅτι Μαυροδῆς Κυπαρίση με τὰ ἀνήψι/α μου Κυπαρίση καὶ λοι-
πὰ ὅτι ἐπουλήσα/μεν τὸ μιράδιόν⁴ μας ὅσον καὶ ἂν εἶχα/μι τὸν κῆπον εἰς τὸ
Νικήτα τὸ ὀσπίτιον / ἀπέξω τὸ ἀναλογούμενός μας εἰς μιράδια / τρία διὰ
γρ:50: λέγομεν πενήντα / καὶ τὸν πλοκὸν ὑποκάτωθεν τοῦ ἴδιου μέ/ρους ὁ-
ποῦ εἶχαμεν μόνοι μας χωρὶς νὰ με/τέχει ἄλλος ἀπὸ τὴν κόχην⁵ τοῦ περγύ/-
ρου τοῦ Νικήτα ἴσια με τὴν πόρταν τοῦ πακ/γτζέ τοῦ Γεώργη Θεοδώρου
διὰ γρόσια:80: / λέγομεν ὀγδόηντα εἰς τοῦ Γεώργη Δρακόντη / καὶ ἐλάβα-
μεν παρ' αὐτοῦ τὰ γρόσια σῶα / καὶ ἀνελιπῶς· ὅθεν εἰς τὸ ἐξῆς θέλει λογίζον/-
ται κτήματα τοῦ ἴδιου Γεώργη χωρὶς κα/μίαν ἐνόχλησιν παρ' οὐδενός· ὅθεν
εἰς τὴν / περὶ τοῦτο ἔνδειξιν ἐγένετο τὸ παρὸν / ἐμμέλτρον καὶ ὑποσχετικόν
μας γράμμα / καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας του ἵνα ἔχη τὸ κύρος / καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν
παντὶ καιρῷ :1853: Ἀπριλίου 5 / Μαυροδῆς Κυπαρίση καὶ Κυπαρίσης Δη-
μητρίου / με τὰ λοιπὰ ἀδελφία μου ὑποσχόμεθα εἰς τὰ ἄνω/θεν καὶ διὰ τὸ
ἀγράμματον μας ὑπογραφόμεθα / παρὰ τοῦ Ἀναγνώστου Ἀναστασίου καὶ
διὰ τὸ σημεῖον / τοῦ δακτύλου μας (υπάρχουν τρία δακτυλικά αποτυπώματα).

» γιανις δρακοντι μαρτιρας

» γιοργιος θεοδωρο μάρτιρας κίπαρίσις πανάγιوتي / μαρτιράς

» διαματαρις κοστατι μαρτιράς

» ἐγὼ ὁ γιάνος γεωργίου μάρτιρας:

» νικώλας ἀγγιλῶς τιμιτῖς καὶ μαρ[α]τιράς

» ἀναγνώστις ἀναστασίου γράψας καὶ μάρτιρας

3

1862 Οκτωβρίου 12

Σοι εὐχομαι ἐκ ψυχῆς πανοικεῖ / 1862 8βρίου 12. / Παρὰ τοῦ φιλάτου
σου υἱοῦ Κωνσταντίνου ἔλα/βον τὸ γράμμα σου, δι' οὗ πληροφορηθεὶς τὰ
τῆς υἱείας σου αἵσια ἐχάρην· εἶδον δὲ καὶ ὅσα / μοι γράφεις περὶ τοῦ εἰ-
ρημένου υἱοῦ σου. Κατὰ / συνέπειαν τῆς προφορικῆς συνεννοήσεώς μας /
τὸν ἐκράτησα πλησίον μου καὶ μεθ' ὀλίγας / ἡμέρας θὰ τὸν εἰσάξω εἰς τὸ
ἐλληνικὸν σχο/λεῖον καὶ ἐλπίζω νὰ προοδεύσει ὅπως δικαιο/ωθῶσι μίαν ἡμέ-
ραν αἱ προσδοκίαι σας· / ἔλαβον καὶ ἅπερ μοι ἔστειλας δῶρα καὶ εὐχαριστῶ. /
Ταῦτα καὶ μένω—/ Ὁ πρὸς Θεὸν εὐχέτης / προηγούμενος Διονύσιος Ξη-
ροπ(οτάμου). / Παρακαλῶ νὰ δοθεῖ / τὸ περίκλειστον πρὸς / τὸν Παῦλον
ἀσφα/λῶς.

4. μερίδιον.

5. γωνιά.

4

1871 Απριλίου 23

Ὁμολογον διὰ γρόσια δύο χιλιάδες. / Ἐπὶ προθεσμίᾳ τοῦ ἐλευσομένου Ἀ-
γίου Γεωργίου ὑπό/σχομαι ὁ ὑποφαινόμενος Γεώργιος Δρακοντιάδης ἀπὸ
χωρίον / Μαρίας νὰ πληρώσω εἰς τὴν διαταγὴν τῶν κυρίων Ἐλευθερίου /
καὶ Νικολάκη Γρηγοριάδου γρόσια δύο χιλιάδες ἥτοι ἀριθ. 2000 / ἐννοούμενα
εἰς λίρας ὀθωμανικὰς εἴκοσι ἀνὰ γρόσια ἑκατὸν ἥτοι / εἰς πεντάρια ἀνὰ γρό-
σια πέντε καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀληθείας / δέδωκα τὸ παρὸν εἰς χεῖρας των καὶ
ὑποφαίνομαι. / Τὴν 23 Ἀπριλίου 1871 Μαρῖαι / Γεώργιος Δρακόντω ὑπο-
σχομε εἰς τανωθεν / φύλακτος βαρσαμὰ Μαρτηρῶ / Ἰωάννης Πεῖτου Μαρ-
τηρῶ. / Ἐπληρώθησαν ὅσα τάνωθεν χρεωστικὰ λίρες ὀθωμανικὰς πέντι /
αριθ. 5—/ Καγὼ φυλακτὸς βαρσαμὰ ἐγγικειτὶς καὶ πλοιροτὶς—

5

1885 Ἰουνίου 15

Κωνσταντινούπολιν τῇ 15 Ἰουνίου 1885. / » Ἀγαπητέ μοι ἀδελφέ μου Εὐ-
άγγελε χαῖρε. / Τὰς 8 τρέχοντος μηνὸς ἔλαβα τὴν ἐπιστολὴν σας / καὶ κα-
λῶς ἐχάρην τὰ γραφούμενά σας. Ἀδελφέ, / σᾶς εἰδοποιῶ, ἐπειδὴς ἤμην
εἰς τὸ τσιφλίκι καὶ / σήμερον ἔφθασα εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ / ἀμέσως
σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι εἰς τὰς 10 πέντι νὰ / βριθεῖτε εἰς Καβάλαν μόνοι σας καὶ θὰ
σᾶς στείλῃ / καὶ φορέματα καὶ ἄλλα διαίτιρα πράγματα / γιὰ νὰ τὰ λάβητι
μόνοι σας ἀπὸ τὴν μπόστα τὴν / αὐστριακὴν. Ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ, ἀδελφέ,
γρά/φῃτέ μοι πλὺ καλιότιρα⁶ περὶ τῆς πατρίδος⁷ μου νὰ μα/θαίνου ἐν βίον.
Σᾶς ἀδελφικοασπάζου⁸ / ὁ ἀδελφός⁹ σας / Δημήτριος Γ. Δρακόντου. /
Σᾶς εἰδοποιῶ περὶ τὴν ὑπόθεσιν ἀπὸ μὲ γρά/φῃτι μὲ τὴν ἄλλην τὴν ἐπιστο-
λὴν· θὰ σᾶς γρά/φου, ἐπειδὴς φοβοῦμι νὰ μὴ παραπέσονε / τὰ γράμματά
μας· ἀλλὰ ἂν ἡμπορέσῃτι νὰ πά/ρῃτε τὸ ἀντίγραφον τῆς διαθήκης, ἐπειδὴς¹⁰ /
μὲ τὸ ζήτησαν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ νὰ μὲ / γράψῃς μὲ ποῖον νὰ σᾶς στέλ-
νου τὰ γράμμα/τά μας, νὰ τὰ λαβαίνῃτε ἀσφαλῶς καὶ πρὸς εἶδῃ/σὶν σας προσ-
φέρῃτε εἰς ὅλους τοὺς ἐρωτῶντας τὰ σεβάσματά μου. / Ὁ ἴδιος.

6. καλύτερα.

7. πατρίδος,

8. Δε διορθώνουμε τὴ λανθασμένη ενεργητικὴ.

9. Δε το διορθώνουμε στο ὀρθό, γιατί στο χειρόγραφο γράφεται μιὰ λέξη με το σας, δηλ. ἀδελφόςας.

10. Καὶ σήμερα πολλὰς φορές αναφέρεται λανθασμένα ἐπειδὴς.

1893 Απριλίου 23

‘Ομόλογον διὰ γρόσια=620=κεφάλαιον=74=τόκος. / ‘Ο υποφαινόμενος Βαγγέλης Γεωργίου υπόσχομαι πληρώσει εἰς τὴν ἐνταῦθα / ἐκκλησίᾳ τῶν Ταξιαρχῶν τὸ ἄνω ποσὸν γρόσια ἐξιακόσια εἴκοσι ἀριθ.=620=ἂ/πὸ σήμερον προθεσμία μέχρι τοῦ ἐρχομένου Ἀγίου Γεωργίου θέλου τὰ / πληρώσει, διότι τὰ ἔλαβα εἰς μετρητὰ μέχρι ὀβολοῦ καὶ υποφαίνομαι.—/=23=Ἀπριλίου=1893 Μαριές / Βαγγέλης Γ. Δρακόντου ἡπόσχωμαι εἰς τὰ ἄνοθεν / Κ. Μανδόλας ἐγγιγῆς πλιροῖς—

Βαγγέλης / Γ. Δρακόντου / Γ=620 / Ἀρ. = 9 / ἐξωφλήθη ὁ τόκος / μέχρι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου / τοῦ 1895. / Ἐλήφθη ὁ τόκος μέχρι / τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ 1896. / Ἐλήφθη ὁ τόκος μέχρι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ 1897. / Ἐλήφθη ὁ τόκος μέχρι / τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ 1898. / Ἐλήφθη ὁ τόκος τοῦ 1899, / τοῦ 1900 καὶ τοῦ 1901. / Ἐλήφθη ὁ τόκος μέχρι τοῦ Ἀγ. Γεωργίου / τὸ 1902. / Ἐλήφθη ὁ τόκος τοῦ ἔτος 1903. / Ἐδωσα χρεωστικὴ νέα.

1893 Ιουλίου 8

Κωνστ/λιν τῇ .8. Ἰουλίου 1893. / Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ κ.κ. Κωνσταντῖνε, Παναγιώτῃ καὶ Εὐάγγελι. / Εἰς χωρίον Μαριές. / »Πρῶτον ἔρχομι νὰ ἐρωτήσου διὰ τὴν καλὴν σας ὑγείαν σας καὶ ἐὰν ἐρω/τᾷτι καὶ διὰ ἡμᾶς καλῶς ὑγιαίνουμι μέχρι τὰς ὥρας. / Σᾶς εἰδοποιῶ, ἐπειδὴς ἦτανε ὁ σκοπός μου διὰ νὰ ἔλθου εἰς τὴν / πατρίδα μας καὶ νὰ κοιταχτοῦμι ἐκ τοῦ πλησίον, καθὼς εἶχα καὶ με/ρικῶς ὑποσχέσεις εἰς τὸν ἀδελφόν μου Εὐάγγελον καὶ ἐλπίζου / νὰ τοὺς ἐκτελέσουμε τώρα ἀπὸ θὰ ἔρθου ἐξάπαντως, διότι τὴν ἐρ/χομένην Διφτέρα θὰ πᾶμι ὡς τὸν πρίγκιπ(α) με τὸν Φιχμὰν βέην / καὶ θὰ ἀποφασίσονι τὸν ἐρχομόν μου καὶ ἐλπίζου τὴν ἴδι/αν αὐβδομάδα νὰ ἀναχωρήσου καὶ πρὸς εἰδησίν σας. / Ταῦτα σᾶς ἀδελφικοασπάζου ὁ ἀδελφός σας / Δ. Γ. Δρακόντου. / Σᾶς παρακαλῶ προσφέρητε τὰ σεβάσματά μας εἰς ὅλας τὰς / ἀδελφάδεις μου καὶ τὴν νύφη μου Μαρίγιαν καὶ Ἀφροδίτη καὶ / τοὺς γαμπροῦ(ς) μας καὶ συγγενεῖς καὶ φίλου(ς) καὶ ὅλους τοὺς ἐρωτῶντας. / ‘Ο ἴδιος.

8

1899 Ιουνίου 23

Κων/λιν τῇ 23 Ἰουνίου 1899. / Ἀγαπητέ μοι ἀδελφὲ Εὐάγγιλε Γ. Δρακόντου χαῖρε. / Εἰς Θάσου χωρίον Μαριές / Πρῶτον ἔρχομι νὰ ἐρωτήσου διὰ τὴν καλὴν σας ὑγείαν καὶ / ἂν ἐρωτᾷτι καὶ διὰ ἡμᾶς καλῶς ὑγιαίνου φα-
μικικῶς μέχρι / τῆς ὥρας· τὴν ἐπιστολὴν σας ἔλαβα καὶ καλῶς ἐχάρην / τὰ γραφόμενά σας ἀλλὰ δυστυχῶς τὰς παραγγελίας σου / ἀπὸ μὲ γράφεις νὰ σᾶς στείλῃ δὲν τίς κατάλαβα καλῶς. / Λοιπὸν σᾶς πολυπαρακαλῶ καὶ θὰ μείνιτι πολὺ εὐχαριστη/μένοι ὅπως ἀποφασίσῃτι διὰ 15 ἡμέρες νὰ ἔρθῃτε / εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ θὰ σᾶς πληρώσω τὰ ἔξο/δά σας ἕως δύο ἢ τρεῖς λίρας Το(υ)ρκίας καὶ καμπό/σου καλὺτερα θὰ σᾶς ευχαριστήσω, διότι θέ-
λομι νὰ / σᾶς διοῦμι ἐξάπαντος καὶ γὰρ καὶ ἡ νύμφη σου Ἀνίκα. / Πάλι σᾶς λέγου νὰ ἔρθῃς τὸ δίχως ἄλλου. Ταῦτα / σᾶς ἀδελφικοσπάζου ὁ ἀδελφός σας. / Δημήτριος Γ. Δρακόντου. / Πρόσφιρι τὰ σεβάσματά μας / εἰς ὅλους τοὺς ἐρωτῶντας. / Ὁ ἴδιος.

9

1903 Νοεμβρίου 24

Ἀγαπητέ μοι ἀδελφὲ Β. Γ. Δρακόντου. / Εἰς Θάσου χωρίον Μαριές. / Πρῶ-
τον ἔρχομι νὰ ἐρωτήσου διὰ τὴν καλὴν σας ὑγείαν, καθὼς / καὶ ἡμεῖς χάριτι
θεῖαν καλῶς ὑγιαίνου μέχρι τῆς ὥρας. / Σᾶς πληροφοροῦ διὰ τὴν ἐπιστολὴν
σας φέρον¹¹ μερομηνίαν .12. τοῦ / αὐτοῦ μηνὸς ἔλαβα ἀσφαλῶς καὶ πρὸς
εἴδησίν σου. / Ἀλλὰ ἀδελφὲ Βαγγέλη κρίμας ἀπὸ εἶδες τουλάχιστον / περισ-
σότερον κόσμον καὶ εἰς τὴν σήμερον νὰ μὴ θέλεις νὰ ἀλλάξεις / τουλάχιστον
τὴν ιδέαν σας ἀλλὰ νομίζεις καθὼς τὸ παλαιόθεν· / ἀλλὰ ξέβρεις καλῶς ὅτι
ἡ ἀνθρωπότης μέρα μὲ τὴν ἡμέραν / ἔχων¹² μεγάλην μεταβολὴν· μὲ γράφεις
διὰ τὴν ἀδελφή μας Ἑλένη / ὅτι τὴν ἤρθαν αὐτὰ τὰ μπερδέματα τώρα· τότε
νὰ σὶ κάμου / ἔπριπε νὰ μὲ γράψεις ἐσεῖς νὰ ἔρθῃ ὁ δισπότης εἰς τὸ χωργιό
μας / ἢ σᾶς τὸν ἔγραφα καὶ τὸ πέραμι τὸ πιδὶ ἡμεῖς εἰς τὴν / Μπόλιν· του-
λάχιστον γιὰ σκέψου καλύτερα εἰς ὅτι/δὴποτε καὶ ἂν θέλεις καὶ ἀναλόγως νὰ
γράφεις· ἴσεῖς ὅσις / ἐπιστολὲς μᾶς γράφητε οὔτε ἀρχὴ ἔχει οὔτε τέλος, /
ἀφοῦ με γράφεις πάντοτε μὲ μολυβοκότυλου σὰν γράφεις εἰς / κανὲν μπιζή¹³.

11. Το ὀρθό εἶναι φέρουσιν.

12. Το ὀρθό εἶναι ἔχει.

13. αγραφοῦλακας.

Λοιπὸν ποῖον νὰ δείξου τοῦ γράμμα σας καὶ πῶς / νὰ τοὺς ζητήσου ιδέαν,
ἀφοῦ δὲν ἔχου ἐξηγήσεις καλές. Ἐν βίον / σᾶς ἀδελφικοασπάζου ὁ ἀδελφός
σας. / Ἐν Κωνστα/λιν τῇ -24- Νοεμβρίου 1903 Δ. Γ. Δρακόντου. / Πρόσ-
φери εἰς ὅλους τοὺς ἐρωτῶντας τὰ σεβάσματά μου. / Σᾶς παρακαλῶ τὸ ἐσώ-
κλειστον / νὰ τὸ ἐνχειρίσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἀδελφή μας Ἑλένη.

10

1903 Νοεμβρίου 24

Ἀγαπητή μου ἀδελφή Ἑλένη Γ. Δρακόντου. / Εἰς Θάσου χωρίον Μαργ(ι)ές. / Πρῶτον ἔρχομι νὰ ἐρωτήσου διὰ τὴν καλὴ σας ὑγεία σας, καθὼς / καὶ ἡμεῖς χάριτι θεῖαν καλῶς ὑγιαίνου μέχρι τῆς ὥρας. / Σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι ἔλαβα κακὰς εἰδήσεις ὅτι ἀπόθανε ἡ κόρη σας / Ἀφέντρια· ἀλλὰ τί νὰ γένει, τὸν θάνατον ὅλοι τὸν μπεριμένομι / καὶ δὲν μπρέπει νὰ λυπούμεσσι. Ὡς ἀναφορὰν εἴμισι / μακριὰ καὶ σι καμιὰν ἐπιστολὴν δὲν μᾶς στείλετι διὰ / νὰ μάθου τὸ πῶς εἶσαι· ἂν θέλεις γράψι γράμμα καὶ στείλτου / τὸν κ.κ. Γιόσκου Ἀναστασιάδη καὶ κεῖνος ἀμέσως μὲ τὸ / στέλνει καὶ κατόπιν πάλι θὰ διοῦμε.... / Ἀλλὰ σᾶς δοποιῶ¹⁴ ὅτι ξέβρεις ἀπὸ εἶχα εἰς ὄνομά σας τὰ δέντρα μας / κεφάλια κομμάτι(α). 63. ἀριθ. ἐξητατρία εἰς διαφόρους τοποθεσίας εἰς τὸν / κάμπο Μαριές, καθὼς τοῦ ξέβρονι καὶ ἀδελφός μας Βαγγέλης / καὶ ἀδελφός μας Παναγιώτης καὶ ἔχου καὶ ἀπὸ τὸ Δικαστήριον / ἀπόφασιν ἐπὶ Μουσταφά Βέη· ἡ ἀπόφασις διαλαμβάνει ὡσότου / ζεῖ ἡ ἀδελφή μου Ἑλένη θὰ εἶναι εἰς τὴν κατοχὴ της· μετὰ εἰς / [εἰς] ὅποιον θέλει νὰ τὰ ἀφιερῶσει. Λοιπὸν πρόσεξι καλῶς, νὰ μὴ / τὰ βάλλον τὰ παιδιὰ σου εἰς τὴν μοίριασιν, διότι κατόπιν θὰ ἔχου/με τράβαλα¹⁵ καὶ πρὸς εἶδυσίν τους. Ταῦτα καὶ μένου εἰς / ἀπάντησίν σας. Ὁ ἀδελφός σας καὶ νύφη σας σᾶς ἀσπάζου. / Σᾶς παρακαλῶ νὰ κάμει ἀσπασμούς εἰς / τὴν νύφη μας Μαρίγια καὶ τὰ πιδιά της, εἰς τὴν νύφη μου / Ἀφροδίτη καὶ τὴν Σωτριούδα καὶ ὅλα τὰ ἀνήψια μας / καὶ ὅλους συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ ὅλους τοὺς ἐρωτῶντας / ἀπὸ τῆς νύφης σου Ἀνίκα Δ. Γ. Δρακόντου. / Ξεχωριστὰ χαιρετίσματα / εἰς τὴν ἀντραδέλφη μου. / Δ. Γ. Δρακόντου / Ἐν Κωνστα/λει / τῇ .24. Νοεμβρίου 1903 (τίθεται μικρὴ στρόγγυλη σφραγίδα).-

14. εἰδοποιῶ.

15. φασαρίες.